

GRA 6259 Videregående emner i virksomhetsstyring

Studium

Master i Regnskap og revisjon

Kursansvarlig

Tor Tangenes

Institutt

Institutt for regnskap - revisjon og foretaksøkonomi

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

6

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Fagfeltet økonomi- og virksomhetsstyring har gjennomgått store endringer de senere årene, blant annet gjennom en sterkere kobling til ledelses- organisasjons- og strategifagene og gjennom en tydeligere orientering mot relevant beslutningsinformasjon for ledere på ulike beslutningsnivåer. Kursinnholdet er begrenset til prestasjonsstyring, og omfatter bl.a. balansert målstyring, beyond budgeting, prognosebasert styring og insentivsystemer.

Læringsmål

Kunnskapssmål

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om:

- grunnleggende forklaringsmodeller for opphavet til konkurransemessige fortrinn.
- hvordan balansert målstyring brukes i konsernforhold og hvordan målhierarkier brukes for å koordinere og retningsmobilisere ressurser og organisatorisk atferd
- hvordan balansert målstyring kan tilpasses offentlig sektor og not-for-profit-organisasjoner
- hovedtyper av og kilder til dysfunksjonelle suksessfaktorer og måleparametere
- empiriske studier om sammenhengen mellom balansert målstyring og verdiskapning.
- hovedprinsippene om styring som anvendes i beyond budgeting-filosofien samt hvilke styringsmodeller filosofien anviser som alternativer til det tradisjonelle budsjettet.
- hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes
- hvordan prognoser anvendes til styringsformål
- økonomisk teori for motivasjon og belønningssystemer, herunder alternative teoretiske tilnærminger.
- sentrale empiriske funn om motivasjon og belønning.

Ferdighetsmål

Studentene skal opparbeide ferdigheter når det gjelder å:

- posisjonere ulike styringssyn og styringskonsepter - finansiell budsjettering, balansert målstyring og bortenfor budsjettering - i forhold til hverandre med hensyn til hvilke forutsetninger de bygger på om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes.
- diskutere gyldigheten av alternative styringskonsepter.
- diskutere hvilke strategisyn (skoletilhørighet) innen strategilitteraturen som balansert målstyring hviler på
- diskutere anvendelsen av balansert målstyring for alternative strategisyn og kunne modifisere grunnmodellen
- diskutere verdiskapende og verdidestruerende effekter av prestasjonsmåling på individnivå.
- redegjøre for hovedtrekkene i rammeverket for Levers of Control, herunder hovedtypene av styringssystemer.
- kunne vurdere styrker og svakheter med ulike økonomiske insentiver og vurdere når ulike tiltakene fungerer best.

Forkunnskaper

Bachelorgrad som kvalifiserer til opptak til studiet. I tillegg kan kurs i andre, tredje og/eller fjerde semester ha egne forkunnskapskrav og gå ut ifra at studenter har fulgt normal studieplan. For studenter på utveksling eller i gradssamarbeid vil tilsvarende kurs bli godkjent.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Gjønnes, Svein H. og Tor Tangenes. 2013. Arbeidsbok til Økonomi- og virksomhetsstyring : strategistøtte ved prestasjonsstyring, ressursstyring og beslutningsstøtte. 2. utg.. Fagbokforlaget. Del 1
Gjønnes, Svein H. og Tor Tangenes. 2014. Økonomi- og virksomhetsstyring : strategistøtte ved prestasjonsstyring, ressursstyring og beslutningsstøtte. 2. utg. Fagbokforlaget. Del 1: kapitlene 1 - 8
Lazear, Edward P. 1995. Personnel economics. MIT Press. selected parts distributed on It's learning
Mintzberg, Henry, Bruce Ahlstrand, Joseph Lampel. 2009. Strategy safari : the complete guide through the wilds of strategic management. 2nd ed. FT/Prentice Hall. 1-349

Bokutdrag:

Kaplan, Robert S. and Anthony A. Atkinson. 1998. Advanced management accounting. 3rd ed. Prentice Hall. chapter 13 and 14

Artikler:

Hope, Jeremy and Robin Fraser. 2003. Who Needs Budgets?. Harvard Business Review. 81(2)
Jensen & Murphy. 1990. Performance Pay and Top-Management Incentives. Journal of Political Economy
Kaplan, R. S. and D. P. Norton. 1996. Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System. Harvard Business Review. 74(1)
Rappaport, A. 1999. New Thinking on How to Link Executive Pay with Performance. Harvard business review. 77(2)
Simons, Robert. 1994. How New Top Managers Use Control Systems as Levers of Strategic Renewal. Strategic Management Journal. Vol 15. s. 169-189

Annet:

I løpet av kurset kan det bli delt ut materiale på flere emner som er relevante for kurset og eksamen

Anbefalt litteratur

Bøker:

Simons, Robert. 1995. Levers of control : how managers use innovative control systems to drive strategic renewal. Harvard Business School

Artikler:

Baker ... [et al.]. 1988. Compensations and Incentives : Practice Vs. Theory. Journal of Finance. 43 (3). pp.593-616
Gibbons, R. 1998. Incentives in organizations. Journal of Economic Perspectives. 12 (4)
Lazear, E.P. 2000. Performance pay and productivity. American economic review. 90(5)

Emneoversikt

1. Alternative styringsmål og styringskonsepter

- Fra finansiell til balansert målstyring
- Balansert målstyring på konsernnivå
- Balansert målstyring i offentlig sektor og i not-for-profit-organisasjoner
- Et kritisk blikk på balansert målstyring
- Videregående emner i budsjettering
- Praktiske implikasjoner av beyond budgeting
- Levers of Control
- Prognosebasert styring

2. Incentiver og atferd

- Agentmodeller
- Incentivmodeller
- Atferdsøkonomi

Dataverktøy

Ingen spesielle

Læreprosess og tidsbruk

En arbeidsmengde på 160-180 timer forventes i et kurs på 6 ECTS.
Kurset vil bli gjennomført ved en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og diskusjoner.

Selv om det ikke er krav til fremmøte i alle kurs er det studentens ansvar å fremskaffe informasjon gitt i klassen som ikke er lagt ut på It's learning, hjemmesider eller i tekstbøker.

Eksamen

Vurderingsform	Vekting	Gruppestørrelse
Skriftlig eksamen 3 timer	100%	Individuelt

Utfyllende informasjon vedrørende evaluering utover det som fremkommer i kursbeskrivelsen gis i klassen. Dette kan være informasjon vedrørende krav til fagoppgaver eller andre innleveringer, og/eller hvor klassesdeltakelse inngår i evalueringen.

Eksamenskoder(r)

GRA 62591 skriftlig eksamen teller 100 % for å oppnå godkjent karakter i kurset GRA 6259.

Hjelpemidler til eksamen

BI-godkjent eksamenskalkulator

Tospråklig ordbok

Under punktet eksamensinformasjon i studiehåndboken på web, @bi, finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok.

Kontinuasjon

Kontinuasjon avholdes ved neste ordinære eksamen. Dersom det er devalueringer i kurset, og devalueringene har separate eksamenskoder kan hver av disse deksamene kontinueres i. Ved en eksamenskoder må hele kurset tas på nytt dersom man ønsker å kontinuere. Ved kontinuasjonseksamen vil det påløpe kontinuasjonsavgift. Vær oppmerksom på at du må kontinuere i den siste versjon av kurset med oppdatert pensumlitteratur og eksamenform. Studenten må gjøre seg kjent med nyeste versjon av kursbeskrivelsen.

Tilleggsinformasjon

Tillit og redelighet er avgjørende for all akademisk virksomhet. Å vise akademisk redelighet er faglige ansattes og studenters ansvar, og prinsippene er nedfelt i BIs regelverk.

Notater, oppgaver eller personlige konsultasjoner basert på tidligere semesters arbeid må ikke benyttes. Alle oppgaver som leveres inn kan bli skannet for plagiering gjennom Ephorus i It's learning. Brudd på regelverket vil håndteres i henhold til BIs *Forskrift om studier og eksamen*. Ta kontakt dersom du har spørsmål om prinsippene for akademisk redelighet.